

VISSZAHANG

A NÉPSZAVA MELLÉKLETE A VASÁRNAPI HÍREK SZERKESZTŐSÉGÉTŐL

FOTÓ: LADIÁNSZKI MÁTÉ

Okosnak maradni eszközök nélkül

A hátrányos helyzetű tanulók harmada nem tudott bekapcsolódni a digitális oktatásba, összességében minden ötödik tanulóhoz nem jut el az online távoktatás – ilyen döbbenetes eredményekre jutottak egymástól független kutatások, amelyek az elmúlt másfél-két hónap tanulságait próbálják levonni. Bár a teljesen előkészítetlen átállás valós következményeit csak az elkövetkező tanévben lehet majd tisztán látni, a most bajban lévő gyerekek a tanáraik mellett leginkább a civilek segítségével bízhatnak.

F. SZABÓ KATA

„A kis borsodi falvak pedagógusai arról számolnak be, hogy akár a gyerekek több mint a felét is elvesztették. A roma gyerekek körülbelül 65 százaléka tud csak részt venni a digitális oktatásban, vagyis harmaduk gyakorlatilag eltűnt a tanárok szeme elől. De ez is csak egy átlag, lát-szik, hogy nagy a szórás” – ismerteti Kende Ágnes szociológus annak a kutatásnak a legijesztőbb megállapításait, amely a Rosa Parks Alapítvány, a Motiváció Egyesület és a Partners Hungary együttműködésében készült. „Az összes válaszból az derült ki, hogy a gyerekek körülbelül háromnegyede be tudott kapcsolódni az oktatásba. Ez az arány a tanárok becslése szerint magasabb, 85 százalék körül van azokban az iskolákban, ahol a roma tanulók aránya 20 százalék alatt van” – érzékelteti a különbségeket a kutatás vezetője. A három egyesület együtt dolgozik egy programon, amelynek célja a roma gyerekek deszegregációjának segítése, ám az ő terveiket is keresztülhúzta a pandémia és a digitális oktatás bevezetése. Ennek ellenére gyorsan reagáltak, és kérdőívet állítottak össze

a pedagógusok számára, hogy kiderítsék: vajon hogyan tudtak átállni az új rendszerre a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek, akik „békeidőben” is sok mindenben hiányt szenvednek? A kutatásuk még nem fejeződött be, tanodákat, roma szervezeteket és családokat is megkeresnek kérdőívekkel, hogy minél részletesebb képet kapjanak a helyzetről. A 425 pedagógus által kitöltött online kérdőívek így is sokat elárulnak a helyzetről, bár mint azt Kende Ágnes hangsúlyozza, a kutatás nem reprezentatív, nem is ez az elsődleges célja, ők fő tevékenységükből adódóan kifejezetten a HHH-s, szegénységben élő, sokszor elkülönítve oktatott roma gyerekekre fókuszálnak. Ennek ellenére az online kérdőívet körülbelül fele részben olyan pedagógusok töltötték ki, akik nem szegregált iskolákban tanítanak.

De nem jutott megnyugtatóbb következtetésekre Hermann Zoltán, az oktatás-gazdaságtan kutatója sem, aki a minden évben több évfolyam összes tanulóival elvégzett országos kompetenciamérés adatai alapján úgy számol: minden ötödik tanuló marad most ki az oktatásból.

FOLYTATÁS A 2. OLDALON

Beijesztő illiberalizmus

Nem sok jót ígér a koronavírus-járvány örvén bizonytalan időre elfogadott rendkívüli jogrend a független sajtó számára. Az Orbán-kormány olyan jogszabályokat élesít, amelyek akadályozzák a hozzáférést az információhoz, miközben a „sajtóhibát” szigorúbb szankciókkal, akár szabadságvesztéssel büntetik. Minden jel szerint az illiberalizmus sajátossága az, hogy törvényi keretekkel szélesre tárja a kaput a hatalom terjeszkedésére, és csak annyira húzza meg a prést a jogállamon, hogy a kétharmad meglegyen.

BALASSA TAMÁS

Sorra jelennek meg a járvány médiára gyakorolt hatásait kutató elemzések. A Társaság a Szabadságjogokért (TASZ) februári és áprilisi jelentése is azt erősítette meg, hogy a hatalom rendszerszinten akadályozza a független újságírók munkáját. Az eszköztár gazdag: az újságírói kérdések ignorálásától az erőszakos és fenyegető fellépésen át a hiteltelenség és megbélyegzésig. „Olyan ez, mint az óriáskígyó. Ahogy levegőt veszünk, mindig szorosabbra húzza az ölelését” – válaszolta a 19 megkérdezett szerkesztőség egyik munkatársa. A TASZ által megszólítottak arról számoltak be, hogy az állami csatornákon és az operatív törzs sajtótájékoztatóin kívül nagyon nehezen jutnak információhoz, állami szervek a korábbinál is ritkábban válaszolnak. „Amit akarnak, elmondanak, amit akarunk tudni, azt nem tudjuk meg” – értékelt egy újságíró.

Majtényi László alkotmányjogász, az Eötvös Károly Közpolitikai Intézet elnöke, volt adatvédelmi ombudsman szerint a koronavírus-járványnak van egy információs filozófiai háttere, éspedig az, hogy az általános jogállami felfogás szerint a járványügyi intézkedések sikerét a titkolózás nem segíti, hanem gátolja. Minél titkolózóbb az állam, ezzel annál inkább a járvány terjedését idézi elő. Az ENSZ Egészségügyi Világszervezete (WHO) is felhívta a figyelmet, hogy a kormányok ne titkolózzanak, hanem folyamatosan nyílt információpolitikát. „A magyar kormány ehhez képest rögtön azzal kezdte, hogy Európában példátlan módon hazug adatvédelmi indokkal nagyon későn és nagyon korlátozottan hozta nyilvánosságra a fertőzőtségi területi adatokat. Ezután viszont az elhunytakkal kapcsolatos magánéleti adatokat közölték, beazonosíthatóan, kegyeleti jogot sértve” – mondja az alkotmányjogász.

A sajtó működését a járvány idején két jogszabályváltozás is nehezíti. Az egyik a közhatalmi szervek adatmegtagadási jogosultságának határidő-változása: az általánosan érvényes 15 (legfeljebb 30) napról 45 (legfeljebb 90) napig húzhatják a közadat kiadását, ha a 15 napon belüli adat-szolgáltatás valószínűsíthetően veszélyeztetné a veszélyhelyzettel kapcsolatos közfeladat-ellátást. „Ez hihetetlenül megnehezíti a járvánnyal összefüggő újságírói munkát, vagyis a szabad sajtó működésének infrastruktúráját, jogi feltételeit. Eddig sem volt egyszerű hozzáférni közérdekű adatokhoz, 90 napos határidővel ez adott esetben reménytelenné, értelmetlenné válhat. Ugyanúgy fedezheti a járványügyi szerencsétlenkedést, amint a korrupciót is. Emellett a magánéleti jogoknak az egészen durva korlátozása is akadályozza a sajtó munkáját, hiszen ha az állampolgárok nem férhetnek hozzá a hatóságok által kezelt személyes adataikhoz, akkor az ezekkel kapcsolatos problémák sem juthatnak el a szabad sajtóhoz. Technikai értelemben tehát a sajtónak az információhoz való hozzáférése a szabad országokban megszokotthoz képest még nehezebb lesz” – mondja az alkotmányjogász.

FOLYTATÁS A 3. OLDALON

Okosnak maradni eszközök nélkül

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

A pedagógusok elsősorban az infrastrukturális és egzisztenciális okokat jelölték meg a gyerekek elmárádása mögött, vagyis vagy az eszköz hiányzik ahhoz, hogy részt vehessenek az online oktatásban, vagy a nagyobbak kénytelenek munkába állni, hogy segítsék a családjukat ebben a válságos helyzetben. „Elsősorban a lakhatási szegénység, az internet-hozzáférés és az eszközök hiánya miatt tűnnek el a gyerekek a digitális oktatásból. A pedagógusok többféleképpen próbálják kiküszöbölni ezeket a hiányokat. A kis falvakban, ahol nagyon magas a romák aránya, 70 százalék inkább papíron próbálja eljuttatni a tanulnivalót a diákoknak. Jellemzően, amikor a rászoruló gyerekek bemennek az iskolába az ebédjükért, akkor kapják meg ezeket az anyagokat is. Az is kiderült, hogy az e-mailezés nagyon kevésbé működik a roma szülőkkel, az online kapcsolattartás leghatékonyabb módja a Facebook Messenger üzenője vagy a telefon” – mondja a szociológus. Ebből akár úgy is tűnhetne, hogy a kistérségeken, kisebb közösségekben az iskola könnyebben utána tud nyúlni az elkallódó gyerekeknek, mivel nagyobb az esély a személyes találkozásra. Kende Ágnes szerint ugyanakkor ez a romantikus kép ma már aligha tud megvalósulni a legtöbb magyar faluban, a tapasztalatok szerint ugyanis a pedagógusok nagy része már nem ott él, ahol a hátrányos helyzetű családok, a személyes kapcsolat ritka.

Nem megy egyedül

Kende Ágnes úgy gondolja, pozitív eredmény, hogy a sok roma gyereket tanító pedagógusok több mint 60 százaléka kapott eszközt az iskolától ahhoz, hogy ennek az új helyzetnek meg tudjon felelni, emellett több mint felük részt vett korábban olyan digitális képzésben, amit most hasznosítani tud. Mindemellett az is igaz, hogy segítséget leginkább a saját kollégáiktól, igazgatóiktól várhatnak, többségük úgy érzi, magukra lettek hagyva ezzel a helyzettel, ami átmenet nélkül szakadt rájuk.

Márpedig most kulcskérdés, hogy a tanárok hogyan kezelik a helyzetet, a gyerekek részének komoly kihívást jelent a feladatok önálló megoldása, sőt értelmezése is. Az utóbbi két PISA-jelentésből is kiderült, hogy a magyar gyerekek mintegy negyede gyakorlatilag funkcionális analfabéta. Nem csoda, ha nehezen boldogulnak a feladatokkal. „Most érzik csak igazán a pedagógusok, hogy mennyire fontos a személyes jelenlétük, segítségük a gyerekeknek” – teszi hozzá Kende Ágnes.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatásában és szocializációjában sokat segítenek a civilek által működtetett tanodák, de most ezek a kezdeményezések is küzdenek a helyzettel. A Pátkai Tanoda 6 éve működik, normál időszakban főleg szociális és készségfejlesztéssel foglalkoznak, játékokkal, drámapedagógiával fejlesztik a gyerekek szóbeli és matematikai képességeit is, nem elsősorban az iskolai tananyaggal foglalkoznak. Elsődleges céljuk, hogy a hozzájuk tanítás után, délutánként járó gyerekek megtalálják a helyüket a társadalomban, ahol boldogulni tudnak.

„Van, ahol a családban egy okostelefon van, azon tudják megnézni, hogy milyen feladatokat kaptak. De előfordul, hogy egy sincs, vagy hol működik,

hol nem, így inkább papíron kapja a feladatokat a gyerek. A hátránya, hogy azért el kell menni személyesen. A kezdetektől kértük az iskolát, hogy szóljanak, ha a tanodásainkkal valami gond van, nem küldik a feladatokat, de sajnos többször rá kellett kérdezni, mert nem működött 100 százalékban az oda-vissza kommunikáció” – meséli Hud Janka, a Pátkai Tanoda vezetője, aki szerint a gyerekeknek nagyon új ez a szituáció, és ezekben a családokban általában a szülők sem tudnak segíteni a tanulásban. Bár május 4. óta ügylet van az iskolában, amit nagyrészt a hátrányos helyzetű diákok vesznek igénybe, van szülő, aki félti a gyerekeit a vírus miatt, így sokan továbbra is kimaradnak, eszközhianyval küzde, otthonról tanulnak. Jankáké most leginkább kézműves videókat, angolos feladatokat küldenek a gyerekeknek, de egyre nehezebb őket motiválni. Bár eleinte egészen aktívak voltak, mostanra csökkent a lelkesedés, noszogatni kell őket, a személyes kapcsolat hiánya egyre nagyobb gondot okoz.

Már az étel a fő gond

Megerősíti ezt Steigler Anett, a szegedi Motiváció Tanoda vezetője is. „Nagyon nehéz, mert most maguknak kellene valamiféle fegyelmet erőltetni magukra, miközben a tanulási motivációjuk egyébként sem túl erős” – mondja. Ők elég gyorsan át tudtak állni a digitális működésre, egy hét alatt felmérték, mely családoknak lenne szükségük valamilyen okoseszközre, és az egyesület kevésbé használt tableteit, laptopjait osztották ki nekik, emellett több gyűjtőkampányba is bekapcsolódtak. Most hetente két alkalommal minden gyereknek tartanak valamilyen játékos készségfejlesztő foglalkozást, és segítenek az iskolai feladatokban. A fő cél viszont csak az lehet, hogy ne veszítsék szem elől a gyerekeket, megmaradjon velük a kapcsolat. „Így is van néhány olyan család, akiket elveszítettünk szem elől. Nem is feltétlenül azért, mert nem állnak rendelkezésre a megfelelő eszközök, hanem azért, mert nem tudják megfelelően használni. Legalább telefonon próbáljuk velük is tartani a kapcsolatot” – mondja Steigler Anett, aki úgy látja, a válság következményei egyre erősebben jelennek meg a rászorulóknál, az oktatás megoldása lassan hátrébb szorul a problémák sorában. Mostanra az élelmiszerekben szenvedik a legnagyobb hiányt. „Kapunk egy egészen nagy adományösszeget egy támogatóunktól, amit élelmiszer-csomagokra költöttünk, és a héten ki is szállítottuk őket. Vannak olyan családjaink, ahol már csak a családi

FOTÓ: RÖHRIG DANIEL

pótlékkal tudnak gazdálkodni” – jelzi Steigler Anett, hogy a mélyszegénységben élők már most nagy bajban vannak, mivel semmilyen tartalékkal nem rendelkeztek.

Szembesülés szeptemberben

Az iskolák vélhetően a normális oktatás helyreállása után fognak igazán szembesülni a járványos időszak következményeivel. „Súlyos félelmem, hogy mi lesz szeptembertől, ha elindul a tanév, amit ezek a gyerekek elképesztő, a korábbinál is nagyobb lemaradással fognak kezdeni. Ha ezt a pedagógusok nem tudják valahogy rugalmasan kezelni, a kiesett hónapokat pótolni, a mostani időszak következményei jövő ilyenkor mutatkozhatnak meg” – vetíti előre Kende Ágnes. A szociológus szerint biztató, hogy a kutatásuk eredménye szerint a tanárok többsége empátiákkal, megengedően áll a diákokhoz ebben a helyzetben, és nem tervezi, hogy buktatni fog, vagy ugyanolyan módon értékeli a diákok teljesítményét, mint a többi tanévben. De az biztos, hogy a most összeszedett hátrányok nem tűnnek el.

„Ezeknek a gyerekeknek az esetében nagyon sok az a legalább fél év, ami most kiesik a szocializációjukból. Most elég könnyű megúszni a tanulást is, minimális feladatot kell visszaküldeni, viszont szeptemberben több hónapos hátrányokat kell majd ledolgozni, hatalmas különbségek lesznek osztályon belül” – érzékelteti Hud Janka, milyen kihívásokkal kell majd szembenéznük a pedagógusoknak a következő tanév elején.

A civilek kapcsolódtak

Bár Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériuma parlamenti államtitkára április közepén meglehetősen optimistán nyilatkozott a magyar gyerekek digitális ellátottságáról, a terepen dolgozók jelentős eszközhianyról számolnak be a hátrányos helyzetű családok esetében. Az államtitkár a *Magyar Nemzet*nek nyilatkozva arról beszélt: ahol nincs semmilyen digitális eszköz, ott a tankerület megoldja, hogy kölcsön tudjon adni tabletet vagy laptopot a családoknak, erre a célra a fenntartók már beszereztek új eszközöket. A cikk szerint a Klebelsberg Központ birtokában jelenleg 294 ezer laptop, PC, tablet, PDA és okostelefon van. Ennek ellenére majd két hónappal a digitális oktatás bevezetése után még mindig vannak gyerekek, akikhez papíron vagy sehogy nem jut el az iskolai anyag. Segítésükre több civil gyűjtés is indult, az egyik ilyen az *Ablak a padra* kampány, amely a Láncreakció projektcsapat, a főváros VIII. kerületében működő Láthatatlan Tanoda és az aHang kampányplatform együttműködésében valósul meg. „Eredetileg is az oktatás területén végzünk közösség-szervezést, és amikor a kialakult járványhelyzetben több helyről azt a visszajelzést kaptuk, hogy eszközök hiányában a gyerekek egy része nem tud csatlakozni a digitális oktatáshoz, úgy éreztük, lépünk kell, és áthangoltuk a tevékenységünket. Megkérdeztük az igényekről a látóterünkben lévő tanodákat és közösség-szervezőket, akik körülbelül 600 családdal vannak kapcsolatban. Huszonhárom településről kaptunk visszajelzést az ország minden részéből, és a legtöbb helyen problémát okozott a digitális átállás, úgy számoltunk, hogy 320 tabletre vagy laptopra lenne szükségünk ahhoz, hogy segíteni tudjunk” – meséli Szarka Alexandra, a kampány szakmai koordinátora. Az *Ablak a padra* eredeti koncepciója szerint cégeket, internetszolgáltatókat keresett meg, hogy segítsenek a rászoruló gyerekeken a szolidaritás jegyében, ezekből a forrásokból viszont sokkal kevesebb adományhoz jutottak, mint arra számítottak. Hamar kiderült ugyanis, hogy az otthoni munkavégzés a cégeket is új helyzet elé állította, a nem használt okoseszközök a munkatársak lakásaiban landoltak.

„Most elsősorban a magánadományokra, azon belül is a pénzügyi segítségre fókuszálunk, körülbelül 15 millió forintot szeretnénk eszközbeszerzésre fordítani. Már látjuk, egyszerűbb, ha mi vásároljuk meg ezeket az eszközöket nagykereskedelmi forgalmazóktól, mert sok adománygép rossz állapotú, és az önkéntes informatikusainknak rengeteg energiát kell befektetniük, hogy használhatóvá tegyék őket” – mesél a tapasztalatokról Szarka Alexandra. Ezen a héten már meg is történt az első adományok átadása, de még mindig gyűjtik a gépeket és a pénzt, hogy mindenkinek segíthessenek. Alexandráék próbálnak a gépek mellé headseteket is biztosítani, mert az érintett családok kis, zsúfolt lakásokban élnek, ahol nagyon nehéz koncentrálni, a körülmények nem kedveznek a tanulásnak. Emellett elsősorban tabletekre és laptopokra van szükség, mert egy asztali számítógépnek hely kell, ami sokszor szintén nem adott.

A program különlegessége, hogy az adományok használatában, beüzemelésében önkéntes mentorok segítenek a családoknak onnantól, hogy hogyan kell bekapcsolni egy gépet, odáig, hogy hogyan kell e-mail fiókot nyitni. „Ez egy hosszú távú befektetés, ezek a gépek a vírushelyzet után is a gyerekeknek maradnak és segítik őket a tanulásban” – teszi hozzá Alexandra.

Szabad utat adott a járvány a független média karanténjához

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

„A másik változás egy tompa fenyegetés, a rémhírterjesztés elleni szigorúbb fellépés lehetősége – folytatja **Majtényi László**. – A minőségi sajtó az információinak a valóság-tartalmát ellenőrizni próbálja. Ha viszont ez egyre nehezebb, mert hosszadalmasabb a közérdekű adatokhoz hozzáférés folyamata, akkor nem tudhatjuk, mikor lesz ebből rémhírterjesztés. A tompa fenyegetésnek van egy nagyon izgalmas része is. A szabad sajtónak a világ nagy részében kockázatokat kell vállalnia, de kérdés, nálunk vállalja-e az újságíró és a szerkesztő azokat a kockázatokat, amelyek a valóságról való tájékoztatáshoz kellenek, miközben több mint nyolcvan eljárás indult rémhírterjesztés miatt, még véletlenül sem vonják felelősségre a hivatalos állami propaganda azon felelőseit, akik igyekeztek a polgárokat lebeszélni a maszkviselésről vagy akik azt állították, hogy a szűrés, a tesztek elvégzése nem hasznos a járványhelyzet idején” – világított rá a helyzet lehetetlenségére a volt ombudsman.

Hibrid rezsím logikája

Zsolt Péter médiászociológus, a Méltányosság Politikaelemző Központ kutatási igazgatója az illiberalizmus természetéről tett izgalmas megfigyelést. „Van egy érdekes jelenség, ami az illiberalis rendszerben nem először fordul elő és a média területén különösen látványos: a hatalom

elfogad egy számára rendkívüli lehetőségeket biztosító jogszabályt, majd nem él vele” – mondja. Több példát említ, köztük a médiatörvény elfogadását, amikor azt lehetett gondolni, az új jogszabály lehetőséget ad boszorkányüldözésre. „Félelemkeltő volt az adatlefojlással fenyegető médiaombudsmani hatáskör biztosítása, amivel aztán nem éltek, s később a jogi környezetet is módosították.”

A felhatalmazási törvény elfogadásának az időszaka a médiászociológus szerint hasonló aggodalomra adott okot. Nyugat-Európában és itthon sok elemző – ő maga is – azt hitte, hogy a rendeleti kormányzás idején nem hívják össze a parlamentet, és mégis azt láthatjuk, a parlament ülésezik. „Mi a logika ebben? Miért kell riasztó törvényeket hozni, ha nem élnek vele? A válasz a hatalomkoncentráció erejének a

„A közadat kiadása 90 napos határidővel ugyanúgy fedezheti a járványügyi szerencsétlenkedést, amint a korrupciót is.”

Majtényi László
alkotmányjogász

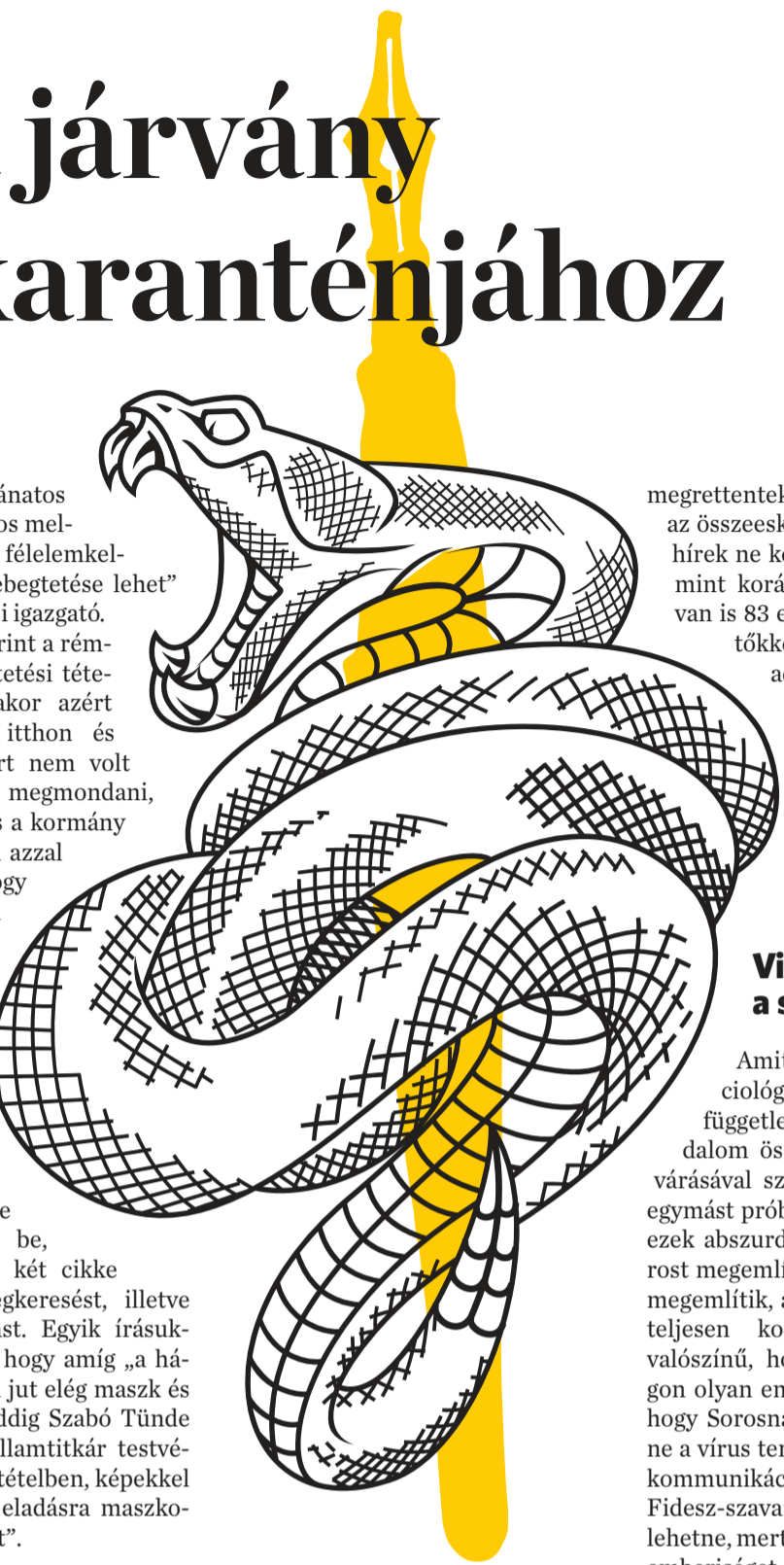
próbálgatása, kívánatos vagy nem kívánatos mel-lékhatása pedig a félelemkeltés, a retorziók lebegtetése lehet” – értékeli a kutatási igazgató.

Zsolt Péter szerint a rémhírterjesztés büntetési tételének szigorításakor azért aggódtak sokan itthon és külföldön is, mert nem volt világos, ki fogja megmondani, mi a hamis hír, és a kormány mennyire fog élni azzal a lehetőséggel, hogy politikai célokra használja az új jogszabályt. „Egyelőre nem tudok számottevő feljelentésről” – jegyezte meg Zsolt Péter. A TASZ áprilisi jelentése annyiról számolt be, hogy az Átlátszó két cikke miatt kapott megkeresést, illetve ügyvédi felszólítást. Egyik írásukban azt közölték, hogy amíg „a háziorvosoknak sem jut elég maszk és kézfertőtlenítő, addig Szabó Tünde sportért felelős államtitkár testvéreinek a veje nagy tételben, képekkel illusztrálva kínál eladásra maszkokat és fertőtlenítőt”.

Tévedni újságírói jog

A médiászociológus nem vitatja: a hatalom bármennyire nem él a kiterjesztett illiberalis törvénykezés adta lehetőségekkel, lényegében e nélkül is célt ér. A Médiatanács és a közmédiakormányzati pártisága, a kormányzati médiagólem (KESMA) létezése bőven elegendőnek látszik a hatalom működéséhez szükséges status quo sérthetlenségéhez anélkül is, hogy karhatalom szállna meg a független szerkesztőségeket. „A Fidesz-közeli médiumok létrejöttét egy másik jogszabály tette lehetővé. A Médiahatóság homogenitását megengedő médiatörvény a panaszbizottság működését lehetetlenítette el, és ezzel az unió sem tudott semmit kezdeni. Nem vizsgálhat ki olyan ügyeket, amelyek a kormányzat számára kellemetlenek lehetnek, így az etikai kérdések vagy eljutnak a bíróságokig, vagy elhalnak, és a nyilvánosság elfogadja őket magától értetődőnek. Ilyenek például a kiegyensúlyozatlan közszolgálati szerkesztések problémái” – mondja a médiászociológus.

A sajtónak Zsolt Péter szerint is kell, hogy legyen joga a tévedéshez. Aki dolgozik, az hibázik, ha viszont a tévedés komoly büntetési következményekkel jár, akkor az újságíró nem ír meg semmit. Így nyilván nem is téved, viszont nem is dolgozik. „Itt most nem arról a nyilvánosságról beszélünk, ahol mindenki azt mond, amit akar, hanem arról, amelyik törekszik arra, hogy a valóságról kommunikáljon. Ennek a nem propagandisztikus, az emberek hitelességigényére számot tartó etikusa

megrettentek volna az emberek, és az összeesküvés-elméletek, hamis hírek ne keringenének ugyanúgy, mint korábban. Jegyezzük meg: van is 83 eljárás a rémhírterjesztőkkel szemben (május 6-i adat): a jogalkalmazó szerint már az is rémhírnek számít, ha valaki szerint nincs járvány, miközben ez a banális butaság aligha veszélyes a közre.

Visszaüt a sok Soros

Amit viszont a médiászociológus a jogszabályoktól függetlenül érzel: a társadalom összefogásra számító elvárásával szemben a politikai elit egymást próbálja lejáratni. Szerinte ezek abszurdok, hiszen amikor Sorost megemlítik, az könnyen lehet, hogy teljesen kontraproduktív. „Nem valószínű, hogy van Magyarországon olyan ember, aki azt gondolná, hogy Sorosnak bármiféle köze lenne a vírus terjedéséhez, és egy ilyen kommunikáció alighanem dühíti a Fidesz-szavazókat is. Bill Gates-ezni lehetne, mert ő szeretné beolthatni az emberiséget, de Soros gyógyszeripari érdekeltségéről nem tudunk.”

A Freedom House új – Magyarországot a félig szilárd demokráciák közül a hibrid rezsimek közé átsoroló – jelentését a médiászociológus szomorúnak nevezi. A volt ombudsman pedig azt mondja: „Itt élünk, ismerjük a helyzetet, de ettől függetlenül nyomasztó a hír. Miközben ez a rendszer semmiképpen sem nevezhető diktatúrának, mert az a nyílt erőszakot jelenti az én fogalomtáramban, de hogy nem demokrácia, hanem autokrácia, azt most már elég régóta evidensnek látom” – fogalmaz Majtényi László.

„A tévedésért persze vállalni kell a felelősséget, de nem mindegy, hogy »halálbüntetéssel« sújtják-e a hibát vagy helyreigazítással korrigálhatnak a médiumok. Mindez egy normális világnak a gondolkodásmódját igényelné, de nem tudom, bárki hisz-e még abban, hogy a koronavírusról függetlenül normális világnak élünk.”

Zsolt Péter
médiászociológus

újságíróknak a működése válik lehetetlenné akkor, ha nagy a kockázata az újságírásnak. A társadalom akkor jár a legrosszabbul, ha az újságírókat megfosztják a tévedés lehetőségétől. A tévedésért persze vállalni kell a felelősséget, de nem mindegy, hogy »halálbüntetéssel« sújtják-e a hibát vagy helyreigazítással korrigálhatnak a médiumok. Mindez egy normális világnak a gondolkodásmódját igényelné, de nem tudom, bárki hisz-e még abban, hogy a koronavírusról függetlenül normális világnak élünk” – jegyzi meg a Méltányosság kutatási igazgatója.

Zsolt Péter összességében nem látja, hogy az ellenzéki média megfélemlítődött volna, és ne írna meg azt, amiről azt gondolja, hogy igaz. Azt sem látja, hogy a Facebookon

ÁLHÍR AZ ÁLHÍRRÓL

A TASZ elemzése kiemelte: az M1 híradója „Leleplezzük az álhíreket” címmel rovatot indított, ahol a kormányval szemben kritikus cikkeket emelik ki és mutatják be álhírként. Az érintett szerkesztőségek számára nem adnak lehetőséget arra, hogy cáfolják ezeket a vádakokat. A kormány propagandistái a HírTV műsoraiban „szájzárát” szorgalmazták a sajtó egy részének, és azt javasolták, hogy „néhány ilyen rémhírkeltőt látványosan be kéne ültetni egy rendőrautóba és látványosan elvinni”. A Századvég Alapítvány „fake news-figyelő” oldalt indított, ahol ugyancsak a kormánnyal szemben kritikus médiumok, valamint ellenzéki politikusok írásait listázzák.

ORDASTÓL AZ ORDENÁRÉIG

Mint a mesében: a farkó farkas először csak a fél lábát tette be a házba. Ma már a farkas a háziúr, és egyre kevésbé tud másnak látszani, mint ami, ordas farkasnak. A demokrácia és a médiaszabadság így esett az orbáni illiberalizmus áldozatául: apránként. A háziak sosem gondolták volna, hogy a következő lépés is megtörténhet, hiszen ez itt Európa, pár évtizeddel a kommunista diktatúra eltanácsolása után csak nem építenek autoriter rezsimeket a kommunista diktatúra eltanácsolói, vígan kommunisztáza (soroszva, liberálisozva, ügynöközve) az ellenfeleiket. Aztán mégis. Négy láb bent, „négy láb jó”.

„Egy népnek joga van elkergetni a kormányt egy demokráciában is, ha az a nép akarata ellenére kormányoz, ha az emberek létérdekét veszélyezteti. Igen, joga van.” Egyet kell értenünk a 2007-es típusú Orbán Viktorral. Viszonylag élénken emlékszünk arra az axiómára is, hogy ha valamely hatalom egyedüli igaznak és felkentnek kiáltja ki magát (és még ráadásul szemrebbenés nélkül, rendszerűren lop is, hogy ezt holnap is megtehesse), akkor ezt a hatalmat pihenőre kell küldeni (vö. öltöző, stoplis a szög). Mert az nem járja, hogy magától értetődőként definiálja az ellenfél elsöprésének jogát, az egyedüli hazafiként, nemzetiként való működést (vö. 2002, „Hajrá, Magyarország, hajrá, magyarok!”, 2020. „Az ellenzék nem része a nemzetnek”). Ezt a rendszert akkor lehet üzemeltetni, ha van 48-49 százaléknyi szavazó (a torz választási szisztéma alapján alkotmányozó kétharmad), aki elhiszi, hogy csak a kormány képes felemelni a nemzetet, ellenzéke pedig a romlás maga. Ezt a galád varázslatot csak médiapropagandával lehet fenntartani, nem csoda, hogy 2010-ben soványmalac-vágtában láttak neki a médiatörvénykezesnek. A május 29-i eskütétel után június 11-én, a jogalkotási törvény kiskapuját kihasználva társadalmi vita nélkül terjesztették be a javaslatot, éspedig az egyik legrútabb csodafegyverrel: egyéni képviselői indítvánnyal.

És mennyi víz lefolyt azóta a Lajtán! 2013-ban elfogadta az Európai Parlament a magyar kormányt elmarasztaló Tavares-jelentést, amely szerint az unió alapértékekkel ellentétes, rendszerszintű változások történtek Magyarországon. Az akkor meglegebgetett 7-es cikkelyes eljárást a 2017-es Sargentini-jelentés elfogadása után élesítette be az EU, a lex CEU, a külföldről finanszírozott civil szervezetek megbélyegzése és a „Állítsuk meg Brüsszelt!” kampány miatt. 2019 márciusában az európai konzervatív pártcsalád, az EPP felfüggesztette a Fideszt. És mindezek után mit látunk? A magyar kormánypárt és hívei szerint mindenki szembejön az autópályán, mindenki hülye, csak Orbán Viktor helikopter. És amíg erről a hóbortról lehet szólni a sajtóban, az roppant veszélyes. Rövidesen kiderül, hogy mennyire.

Visszautasíthatatlan ajánlat

Nemcsak áldozatai vannak a járválynak. A maffia hasznot húz a válságból: híveket toboroz, maszkot árul, uzsorahitelez, legális vállalkozásokat kaparint meg Olaszországban. Elítélt keresztapák idő előtt szabadultak a börtönből.

BÁRTFAI GERGELY

Félmillió eurót foglaltak le olasz határőrök egy Kelet-Európából érkező autóban, a calabriai maffia, a Ndrangheta emberénél. A kurta hír nem váltott ki élénk visszhangot április elején, azokban a drámai napokban, amikor a krematóriumok alig bírták a tempót a tomboló járvánnyal. Ám Fabrice Rizzoli, a szervezett bűnözés kutatója figyelmeztetett, az alvilág azért visz haza készpénzt külföldről, mert Itáliában készül befektetni. A La Repubblica napilap megkongatta a vészharangot: a válsághelyzet kapóra jön a maffiának. A római bürokrácia malmai lassan őrölnek, annál gyorsabban reagált az ismert keresztapa, Giuseppe Cusimano: fivére a szicíliai Palermo egyik szegénynegyedében ételt osztott rászorulóknak.

Jó tett helyébe

Giuseppe Conte miniszterelnök március 9-én hirdetett országos karantént. Az internet népe eleinte lelkesen lájkolta az életörömet hirdető, balkonon dalolós videókat, ám idővel felülkerekedett a csüggedés. Több mint 200 ezren fertőződtek meg, a halottak száma lapzártánkorkor 29 684. A járvány főképp északon szedte áldozatait, de a következmények a szegény déli régiókat küldték padlóra (Szicília, Calabria, Campania, Puglia). Salvatore Pappalardo, egy egyházi segélyszervezet munkatársa Catania kikötőjében, annyi nyomorúságot még nem látott, mint az utóbbi két hónapban. Azelőtt afrikai menekülteknek osztott ételt, most helybeliek állnak sorba.

„Az éhség és a szegénység errefelé félelmetesebb, mint a vírus”, mondja a szociális munkás. Már a járvány előtt is 17 százalékos volt a munkanélküliség, minden második fiatal állástalan, azóta pedig milliányi feketén dolgozó napszámos vesztette el kenyérkeresetét. „Ha a kormány nem képes segíteni ezeken az embereken, akkor a maffia karjába taszítja őket”, fogalmaz Attilio Simeone, aki egy telefonos segélyvonalon fogadja a kilátástalan helyzetbe kerülők szaporodó hívásait. A maffia száraztésztaért, palackozott vízért, lisztért és cukorért döntő befolyásra tesz szert.

Hiába a betyárromantika, a segítség nincs ingyen. Gaspare Mutolo kiugrott maffiózó elmesélte, hogy

„A maffia nem pusztán bűnszervezet. Arra törekszik, hogy területeket és piacokat felügyeljen. Gyakran elfelejtik, hogy ereje a helyi bázisából fakad.”

Federico Varese, az oxfordi egyetem kriminológus-professzora

megy ez. „Emlékszel? Segítettem, amikor szükséged volt rá. Most rajtad a sor.” A viszonzás bármi lehet. Szállást adni egy körözött bűnözőnek, fegyvert elrejteni a padláson, elfuvarozni egy drogszállítványt. Alkalmazottként bejelenteni egy maffiózót a kis családi cégbe, másik

beszállítótól rendelni a mozzarellát, „megfelelő” jelöltre szavazni a választáson. „Ha a gyerekeid sírnak, mert nincs étel az asztalon, ha a vállalkozásod csődbe megy, nem törödsz a következményekkel, hogy kitől kapsz segítséget. Csak a túlélés számít”, mondja az álneven rejtőzködő *pentito* („bűnbánó”).

Alvilági közbeszerzés

Palermo veterán polgármestere, Leoluca Orlando szerint a maffia kihasználja a lecsúszó emberek kétségbeesését, és megszilárdítja befolyását a külvárosokban, ahol eddig is erős volt. A hagyomány megkívánja, hogy ne csak féljenek a keresztapától, tiszteljék is a területén: nagy előny az igazságszolgáltatással vívott rablóbandúrban. Persze az alvilág lecsap a pillanatnyi lehetőségekre is. Nápolyban és környékén a Camorra felügyeli az egészségügyi arcmaszkok, steril kesztyűk, kézferőtlenítők és tisztítószerek kereskedelmét.

Akinek kölcsön kell, kénytelen a maffiától kérni, akár 300 százalékos uzsorakamatra. Antonio Maria Costa, az ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatalának (UNODC) illetékeseként a 2008-as pénzügyi válság idején a bankok is kapva kaptak a bűnszervezetek likvid pénze után, mert csak nekik volt. A húzóágazat, a droggereskedelem ezúttal is virágzik. Karanténban nagy a kereslet a tiltott tudatmódosítókra. Ha teríteni nehezebb is, mint máskor, az előállítás zavartalan. Ezt jelzi, hogy egy Ndrangheta-főnök fia öt mázsa kokainnal bukott meg.

A vendéglátóipar a szakadék szélén tántorog. Az éttermek, bárók és kávézók júniusig biztosan zárva maradnak, márpedig sok közülük nem él túl egy újabb nullás bevételű hó-

napot. A Marcello néven nyilatkozó férfinak Palermo központjában van vendéglője. Nem vesz fel hitelt, úgysem tudná visszafizetni; ha kinyithat is, a válság és az új távolságtartási szabályok miatt a bevétele csökkenni fog, nem futná törlesztésre. Léleekben már felkészült rá, hogy nála is kopogtat egy elegáns úr, „visszautasíthatatlan” ajánlattal.

Mert ez a bűnözők igazán nagy dobása: betársulni legális cégekbe. „A végső céljuk nem az, hogy elvegyék a pénzt, hanem hogy átvegyék az üzletet, és pénzmosásra használják”, magyarázza Nicola Gratteri, a catanzarói ügyészség maffiaellenes nyomozója. A maffia régóta jelen van az építőiparban és az idegenforgalomban, most pedig, a második világháború utáni legsúlyosabb krízis idején tovább terjeszkedik, hogy feddhetetlen múltú vállalkozásokkal közbeszerzési pályázatokat nyerjen.

Szabaduló keresztapák

Vajon ki fogja felvásárolni a tengerparton tönkremenő szállodákat? – teszi fel a szóközi kérdést Roberto Saviano oknyomozó újságíró. 1980-ban, miután pusztító földrengés döntötte romba Nápoly környékét, a Camorra kapcsolt elsőnek, részesejét szerzett építőipari cégekben, és az újjáépítéskor hatalmas állami pénzeket szakított. A német Die Welt napilap vezércikke felszólította Angela Merkel kancellárt, hogy utasítsa el a Róma által sürgetett „koronakötvények” ötletét, mert a brüsszeli pénzek eddig is a maffia zsebében landoltak.

Nylt titok, hogy az alvilág már sok millió eurónyi uniós agrártámogatást nyúlt le. Az elmaradottság és a maffiauralom kéz a kézben jár. Régen azért erősödött meg a maffia, mert a vidék elmaradott volt, manapság pe-

376

– ennyi elítélt maffiózó szabadult idő előtt a börtönből járványügyi óvintézkedés címén

dig azért elmaradott a vidék, mert a maffia uralja. A fejlesztési pénzek bűnözők magánvagyonát gyarapítják, így nem sokat érnek, és el is apadnak.

Szerdán a La Repubblica nyilvánosságra hozta azon maffiózók sokkoló listáját, akik betegségükre hivatkozva, egészségügyi óvintézkedés címén idő előtt szabadultak. A 376 név között szerepel Antonino Sacco, a Cosa Nostra vezéralakja, Pasquale Zagaria, a Camorra hírhedt figurája, valamint azok is, akik segítettek rács mögé juttatni a bűnözőket. Egyikük, Salvatore Lo Bucchiaro elfogadhatatlannak tartja, hogy miközben neki menekülnie kellett Sziciliából, az általa lebukott maffiaavezér most visszaköltözött palermói lakásába.

A házi őrizetben a keresztapák kényelmesen irányíthatják családjaikat. Nino Di Matteo maffiaellenes államügyész, aki negyedszázada védőőrizetben él, borzalmasnak nevezte a döntést. Tiltakoznak a maffiagyilkosságok áldozatainak családtagjai, valamint azok is, akik segítettek rács mögé juttatni a bűnözőket. Egyikük, Salvatore Lo Bucchiaro elfogadhatatlannak tartja, hogy miközben neki menekülnie kellett Sziciliából, az általa lebukott maffiaavezér most visszaköltözött palermói lakásába.

A CSENDES DONOK

Az előzmények a középkorba nyúlnak vissza, amikor Szicília szigete aragóniai uralom alatt állt; ezért tisztelik spanyol titullal a maffia főnökeit. A don eredetileg jószágigazgató volt, a tulajdonos távollétében élet-halál ura a birtokon. Egyikük, aki a javak őrzésére hivatkozva préselt ki pénzt gazdájából, klasszikus üzletágot teremtett. Ha az idegen úr nem értett a szép szóból, meggyulladt a termés vagy a kastély, hogy a károsult beléssa: a biztonságának ára van. A védelmi pénz, a hírhedt pizzo azóta sem ment ki a divatból.

A maffia korai történetéről keveset tudni. A „klánok konföderációja” évszázadok során jött létre, ám írásos nyomokat nem hagyott maga után. Az omertá törvénye hallgatást parancsolt e titokzatos, kifelé teljesen zárt alakulatról, amelynek legismertebb szervezetét úgy is nevezik: „a mi ügyünk” (Cosa Nostra). Mind nagyobb informális hatalmában közrejátszott népszerűsége. Szociális-karitatív feladatokat is vállalt isten háta mögötti falvakban, sok szegény csakis a keresztapától remélhetett segítséget.

A XIX. század végén kivándorlók exportálták a maffiát Amerikába, ahol a szesztilalom dűsgazdaggá tette. Az óházában ezalatt Mussolini Vasprefektusa, Cesare Mori tűzzel-vassal üldözte, de felszámolni ő sem tudta. A második világháború idején Lucky Luciano, a hírhedt chicagói gengszter a börtönből, bennfentes kapcsolataival segítette a szövetségeseit szicíliai partra szállását. Bizalmi emberei „antifasiszta” kredittel, amerikai hátszéllel foglalkhattak el közigazgatási, politikai, rendőrségi kulcspozíciókat a felszabaduláskor. A köztársaság születésének pillanatától (1946) harcol a polippal, amelynek ölelésében a világra jött.

Élet egy tető nélküli házban

Van, aki néhány ezer forinttal, más építőanyaggal vagy épp a munkájával igyekszik segíteni azon a monori családon, akiknek két hete égett le az otthona, és most tető híján azért imádkoznak: csak ne essen az eső! A segédápolóként dolgozó édesanyját a betegek vigasztalták a kórházban, párja pár nap alatt öszült meg a sokktól. Ismerősök és idegenek próbálják támogatni őket, hiszen a felújítás több millió forint is lehet. Történetük megmutatja, gyakran azok adnak a legtöbbet, akiknek a legkevesebb van.

KUSLITS SZONJA

Napon sütkezű macskák, szabadon szaladgáló tyúkok és kismalacok, békésen heverésző kutyák – mindennapi életkép egy vidéki, állattartó családi tanyán. A ház jelenlegi állapota azonban megtöri a harmóniát. Egyelőre ismeretlen okok miatt ugyanis tűz ütött ki a monori családi otthonban és a tető teljesen leégett. Lippert Ágnes és párja, Móni Márton, valamint kamasz gyerekeik most azért imádkoznak, csak eső ne jöjjön, mert akkor beomlik a födém és minden odalesz.

„Ha bármi tönkremegy, lehet pótolni, de az életet nem lehet. Örülünk, hogy nem esett bajunk. A tűz éjszakáján hajnali háromkor a tizenhat éves fiam, Milán ébredt arra, hogy sárga fény szűrődik be az előszobából, a kazánház felől. Akkor már elég nagy tűz volt. Azonnal keltett minket, és kiszaladtunk a házból, hívtuk a tűzoltókat, de ők sokára értek ki, addigra égett az egész tető. A párom slaggal próbálta volna oltani a tüzet, de mivel a szivattyú is tönkrement, nem jött víz a csapból” – emlékszik vissza Ágnes. Ezek után a tizennégy éves lányával, a fiával, valamint a párjával és annak fiával az utcán állva nézheték csak, ahogy lángol az otthonuk. A kazánházban most hamu teríti be az elszenesedett használati tárgyakat és a lerokkadt fagerendákat. Belépni

veszélyes, de az egyik szeméthalmon most is békésen nézelődő tyúkot és a ki-be somfordáló fekete kiscicát cseppet sem érdekli.

Minden forint számít

A családnak és az állatoknak szerencsére nem esett baja a tűzben. Biztosítás azonban nem volt a házon, egy új tető pedig több millió forint. A tűz után a család a szomszédhoz járt fürdeni, és ők voltak azok, akik főztek is rájuk. Tragédiájuk sok ismerőst és idegent megindított, mindenki úgy próbál segíteni, ahogy tud.

„Egy jóakaró, akit addig nem ismertünk, ingyen megcsinálta nekünk a vizet, ami nagyon sürgős volt, hiszen az állatoknak inni kell adni. Egy ismerős pedig már szolt, hogy segít a tetőszerkezet ügyében. Gyömrőn egy házat bontottak le, és a fagerendákat is felajánlották nekünk, az újjáépítéséhez. A Balatonról is hívták a páromat, a híradóban látta egy régi barátja, hogy mi történt, onnan is kapunk fagerendákat. A nővéremnek hála pedig egy úr ajánlotta fel, hogy megcsinálja az új tetőt az ereszsatornát. De pénzt is küldenek. Van, aki személyesen hozza el, más utal nekünk hol kisebb, hol nagyobb összeget, most minden forint sokat ér. Korábban ismeretlen emberek kerestek meg a Facebookon, hogy jelezzék, szeretnének segíteni. A napokban egy hölgy is felhívott azzal,

FOTÓ: BÉRES MÁRTON

hogy néhány éve nekik is leégett a tetőszerkezet, tudja, ez milyen érzés, szeretne támogatni, ha csak néhány ezer forinttal is. Azt hiszem, mindketőnknek megnyugvást adott, hogy beszélgettünk. Most már kibírom sírással nélküli” – mondja Ágnes.

Mászókává hajlott a vaslétra

A segédápolóként dolgozó asszonyt a kórházból is nagyon sokan támogatják, a betegek, a kollégák és az intézmény is igyekszik segíteni a csa-

ládnak. Ágnes a tűz óta szabadságon van, egyetlen napot ment be csupán. „Nagyon szeretek a kórházban dolgozni, négy éve vagyok segédápoló, utókezelőben dolgozom. Sokat jelent, ahogy fogadtak a betegek, mikor bentem. Hogy elmondták, mennyire sajnálják, ami történt” – meséli.

A tűz és az azt követő napok káosza után, úgy tűnik, ebben a szorult helyzetben is igyekeznek visszaállítani a normális családi életet. Mikor benéznek a nappaliba, már érezni a készülő ebéd illatát. Gázpalack segítségével főznek, este pedig gyertyával világítanak. Szerencse, hogy fűteni már nem kell, bár Ágnes szerint azért még hideg van a lakásban, és a pernye, a korom is mindent újra és újra belep, hiába takarítanak, törölnek le mindent. A kamasz gyerekeik a karantén és a tanulás mellett egészen jól átvészelték a megrázó történeteket, és nagyon sokat segítettek a ház körül. „Jól vagyok, nem volt olyan ijesztő az egész” – meséli félszegen Milán, aki később mezőgazdasággal szeretne foglalkozni, és most is az állatok körül tesz-vesz.

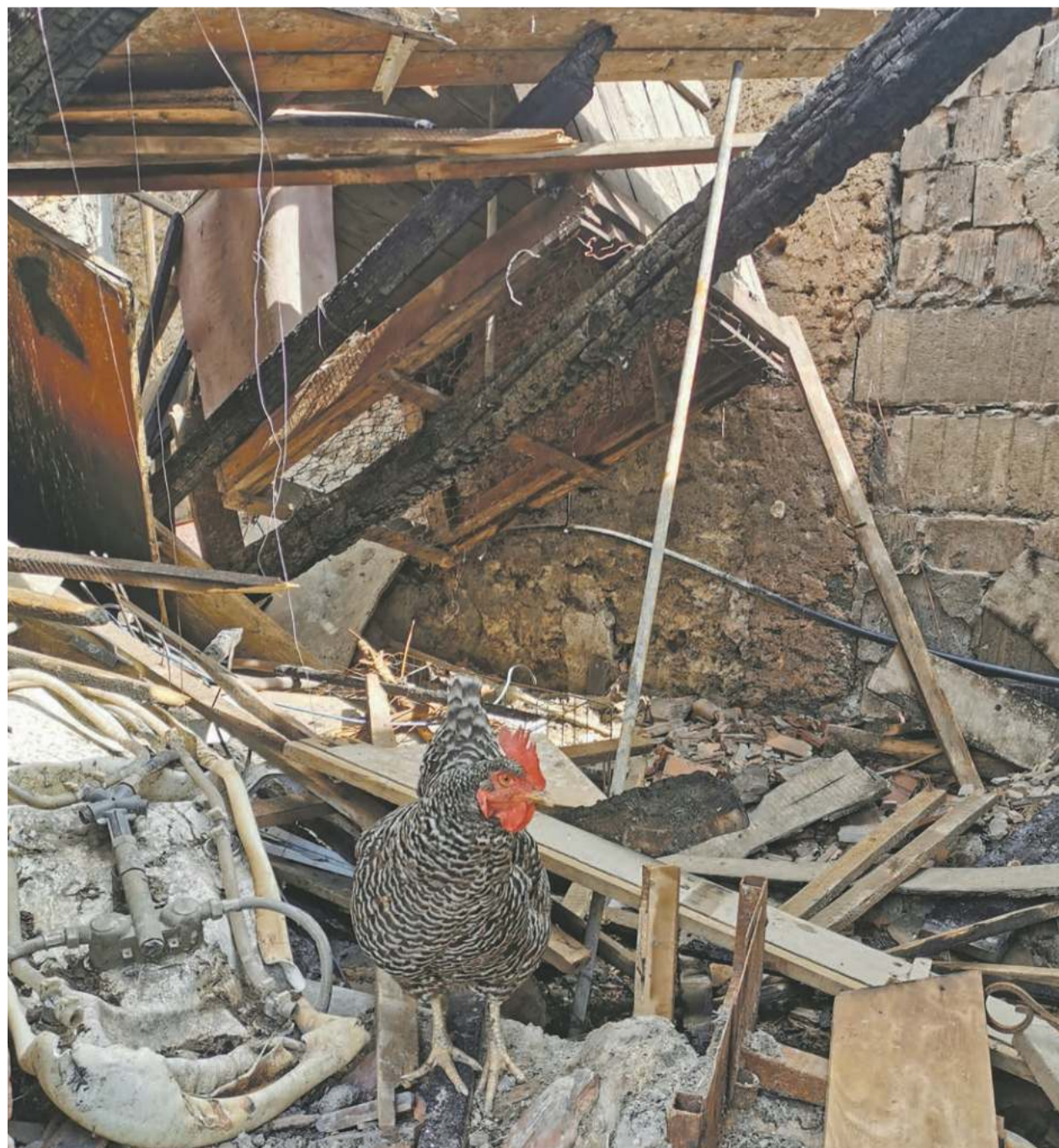
Móni Márton, aki maga újította fel a házat és éppen a tüzet megelőző nap költöztetett ki a kazánhelyiségből 130 kiscsibét, jelentősen meghosszabbítva ezzel az életüket, Ágnes szerint a tűz után két nap alatt öszült meg. „Ott álltunk kint, és néztük, hogy ég a tető és sírtunk. Utána két napig csak ültem, nem tudtam, mitévő legyek” – mondja Márton, aki ottjártunkkor már sokkal energikusabb volt, beszéd közben is folyamatosan az állatok körül tevékenykedett, egy percre sem állt meg. Miközben mutatja a kismalacokat, kacsákat, arról mesél, mikorra tervezte a disznóvágást. Szomorúan mutatja az elégett Stihl fűrész egy darabját és a hőtől mászóka formájúra hajlott vaslétrát. Mártonnak a kazánházban egymillió forint értékben voltak szerszámai, amiknek egy részét épp most vette. Az ajtókat is nemrég tette fel és az új kazán is közel 300 ezer forintba kerül majd – sorolja a kiadásokat.

A család ugyan önkormányzati segíért is folyamodott, de nem tudni még, megkapják-e, mert Ágnes segédápolói fizetése, amiből eltartja a családot, talán „túl magas” ehhez. Mártonnak nincs állandó állása, alkalmi munkákat vállal az állatok ellátása mellett.

MEGINDÍTÓ TÖRTÉNETEK

Az összefogás, amit Ágnesék tapasztalnak, nem egyedülálló az országban. Tavaly az RTL számolt be arról: titokban újjították fel annak a 80 éves, vilányi asszonynak a házat, aki nagy szegénységben egyedül neveli otthon két unokáját. A felújítás idején, a kívánság nevű segítő csapatnak hála, Marika néni életében először nyaralt a Balatonnál az unokáival. „Még sosem láttam korábban a Balatont, de nagyon szép hely” – mesélte. Amíg a család pihent, a segítők nekik álltak a munkának. Volt, aki pénzzel, más építőanyaggal vagy éppen saját munkájával járult hozzá a megépítéshez. Új ablakokat, ereszt szereltek be. „Nem tudtam, hogy köszönjem meg ezt a jóságot, el voltam csudálkozva rajta” – mondta Marika néni, amikor meglátta a felújított házat. A asszony korábban pénzt, bútorokat és ruhákat is kapott ajándékba jó szándékú emberektől, akik látták azt a Facebook-videót, melyben segítséget kért.

Akkor is példás összefogásnak lehettünk tanúi, mikor másfél éve el látogattunk az akkor leégett nágocsi anyaothonba. Az Árvácska Anya- és Csecsemőotthon menedékhely olyan nőknek és gyermekeiknek, akiket terrorizált korábbi élettársuk, ezért menekülniük kellett. Az akkori tűzben a családok egy részének mindene odalett, szinte semmi nem maradt a négy emeleti apartmanból. Szétázott a ház alsó része is, a tűztől megóvott szobákból pedig órákon át merték a vizet. Óriási szerencse, hogy senki sem sérült meg, pedig egy édesanya gyermeke kismacska menteni rohant vissza az égő tetőtérbe. Akkor néhány nap alatt elképesztő mennyiségű ruha, játék, használati tárgy került adományként Nágocsra, a helyiek még egy évvel később is rendszeresen próbálták a beérkezett, legalább 2000 zsák ruhát és a tonnányi egyéb adományt. Plüssökkel telerakott kiságyak, korcsolyák, nem működő tévék, bútorok, babakocsik, könyvek mindenütt. „Sok adományt mi is továbbadtunk, egy részüket a mélyszegénységben élő településekre vitte egy lelkes, hiszen több száz zsák ruhával már mi sem tudtunk mit kezdeni” – mondja Nagy Csabáné, aki férjével, a Somogyi Református Egyházmegye esperesével már évtizedek óta igazgatja az intézményt. Sokan anyagilag is támogatták az otthon a tűz után, volt olyan segítő, aki egy évvel később is minden hónapban küldött valamennyi pénzt.

Városok a vírus ellen

FOTÓ: JUSTIN TALIS / AFP

A vírusválság Európában a nemzetállamok megerősödését hozta mind az EU-val, mind a saját régióikkal, városaikkal szemben. A határok lezárultak és országonként egy hatalmi központban, sok egyeztetéssel születnek a legfontosabb döntések. A vírus - úgy tűnik - betett az EU-s föderalista és a nemzeti decentralizációs elképzeléseknek egyaránt.

TOSICS IVÁN

A helyi önkormányzatok hirtelen furcsa és nehéz helyzetbe kerültek. Egyrészt korábbi hatalmuk korlátozásra került, egyre inkább alárendeltek az országos döntéshozóknak. Másrészt helyi szinten példátlan mértékű és kiterjedtségű problémákkal kell nap mint nap szembenézniük, amelyekre reagálniuk kell. Nem csak a „szokásos” szociális problémák, mint a szegénység, hajléktalanság, kilakoltatások merülnek fel élesen, hanem a boltosok és a kisvállalkozók megélhetése, a városi közlekedés dilemmái, a közterületek használatának kérdései is.

A napi hírek zuhatagában kicsit elszikkadnak az információk arról, hogy még ebben az alárendelt helyzetben is sokat tehetnek a városok. Az alábbiakban néhány innovatív városi kezdeményezést mutatok be külhoni példák alapján.

A „hagyományos” városi feladatok

Krizishelyzetben elsődleges a még lakhatási lehetőségekkel rendelkezők megvédése. Sok város, így például Firenze, támogatást ad azoknak, akiknek nehézségeik vannak a lakbér, a közüzemi díjak megfizetésével. Általánosnak mondható a kilakoltatások leállítását. Bécsben már 14 000 polgár keresett segítséget a „Wohnservice Wien”-nél, a város kompetencia-központjában a lakhatással kapcsolatos összes kérdésben.

A válság hatására tehát a lakástalankok száma nem nő, de helyzetük súlyosbodik, különösen az utcán élők a veszélyeztetettek. Nagy-Britanniában a kormány utasította a helyi hatóságokat, hogy a hajléktalankokat haladéktalanul helyezték el szállodákba (amire pénzügyi támogatást is adott). Így egy hivatalos cél, amely szerint 2024-ig meg kell szüntetni a közterületi hajléktalanságot, egy szempillantás alatt (majdnem) megoldódott: Londonban több mint 1000 hajléktalannak adtak szállodai szobákat. Angliában az utcán alvók száma így 500-600-ra csökkent.

Brüsszelben (és például Oslóban) az önkormányzat, a Vöröskereszt és a szállodák összefogásával valósul meg az utcai hajléktalankok szállodai elhelyezése. Ezzel mindenki jól jár, a

szállodáknak sem kell teljesen bezárniuk – még ha jóval olcsóbban is kell adniuk a szobákat. Milánóban a város egy bankkal közösen hozott létre egy alapot, amelyből szállodai szobákat bérelnek lakástalankoknak. Barcelonában a város az airbnb szervezettel állapodott meg 200 lakás használatáról.

Vannak olyan városok, ahol hasonló rendkívüli intézkedésekre kevésbé van szükség, mert a hajléktalanság alapvetően jól működik. Bécsben és néhány német városban (Portugália országos rendelethez hasonlóan) arra is gondolnak, hogy a járvány idejére az illegális migránsokat is szociális jogosultsággal tekintik, hogy hozzáférhessenek a szolgáltatásokhoz.

A mostani válság különlegessége, hogy nagyon magas a munkájukat egyik napról a másikra elvesztők száma, és emiatt a társadalom korábban stabil helyzetű csoportjai is bajba kerülnek. Ugyanakkor a nemzetközi sajtóban nem találtam külföldi példát munkanélkülieknek adott helyi támogatásra, mert ez alapvetően országos feladat, aminek a kormányok általában megfelelő módon eleget tesznek.

„Szokatlan” szociális kihívások

Aláíratlan vírus láthatóvá tett olyan társadalmi problémákat is, amelyek eddig különösebb figyelmet nem kaptak. Ide tartozik például az oktatási esélyek egyenlőtlensége. Sok példa van arra, hogy önkormányzatok segítik a szegény családokat, hogy a gyerekek részt tudjanak venni a digitális oktatásban: Fuenlabrada 370 okostelefont adott iskolások számára, Hága 330 laptopot osztott szét a rászoruló családok között.

Nagy gond a városokban a helyi gazdaság összeomlása. Ez leghamarabb a kis üzleteket és a kisvállalkozókat küldi padlóra. Zaragoza „Vissza fogunk térni, amikor te visszatérsz” programja keretében a városlakók utalványokat vásárolhatnak a járvány miatt bezárt üzletektől, amelyeket később majd beválthatnak, amikor a dolgok normalizálódnak. Sok városban az üzletbérlet kedvezményeket kapnak a bérleti díjból, Varsóban ez például 90 százalékos engedmény is lehet, amellyel, hogy a helyi adók megfizetésére is haladékot adnak.

Legmesszebbre talán Bécs megy el azzal, hogy létrehozott egy „Stolz auf Wien” (Büszke Bécs) nevű gazdasági társaságot, amely ideiglenesen beruház a helyi válság által leginkább veszélyeztetett vállalatokba. Az önkormányzat, a bécsi gazdasági kamara, valamint magánpartnerek 50 millió eurót adtak össze. A kedvezményezettek kiválasztási folyamatát egy szakértői testület szervezi.

Lyon a mezőgazdasági termelők és fogyasztók közvetlenebb kapcsolatának megteremtése érdekében feltérképezte a térség 350 mezőgazdasági termelőjét, akiket segít abban, hogy termékeiket digitális platformon keresztül kínálják. Az ügyfelek az élelmiszereket a közelükben lévő élelmiszerboltokban kapják. Így a polgárok az egészséges táplálkozás mellett a helyi termelőket is támogathatják.

Nem minden város kényszerül arra, hogy a kisvállalkozásokat támogassa. Így például Finnországban erre nincs szükség, mert nagyon kiterjedt az országos támogatási rendszer, amelyet a magánvállalkozókra (és művészekre, a kulturális szektorra) is kiterjesztettek, amennyiben ezek jogosulttá váltak munkanélküli-segélyt kérni.

A leglátványosabb városi beavatkozások

Az önkormányzatok a válsághelyzetben is megmaradt kompetenciáik közül leglátványosabban a közterületek használatával és a közlekedés megszervezésével élhetnek.

A szociális távolságtartás lehetővé tétele szükségessé teszi a közterületek használatának átrendezését. Általánossá vált új kerékpárutak kijelölése, először ideiglenes jelleggel. Érdekes Berlin kezdeményezése: amennyiben egy utcából legalább hét lakó kéri, a kerület megvizsgálja az utca átmenő forgalom előli lezárásának és játszótérként alakításának lehetőségét. Ehhez

Krakkói önkéntesek segítenek a hajléktalanknak

sebességhatár vonatkozik, így a város központjában a gyalogos és a biciklis közlekedés élvez elsőbbséget. A városvezetés szerint az intézkedés célja nem az autók kitiltása a belvárosból, hanem hogy észszerűbben osszák el a rendelkezésre álló közös teret.

Az autósok számára talán az egyetlen jó hír az, hogy több városban, így például Bécsben és Lisszabonban ingyenessé tették a parkolást. Ez minden esetben a városvezetés döntése volt és sok esetben (például Varsó) a városok ellenálltak ennek az ötletnek.

A közlekedési kérdéskör talán legbonyolultabb része a közösségi közlekedés jövőjéről folytatott vita. Sok helyen populáris támadásokkal (például a metrórendszert okolva a vírus terjedéséért) szemben kell a kompakt városfejlődést megvédeni. A kérdés az, hogy hogyan lehet a városok életét átszervezni úgy, hogy a metró, a villamosok, buszok stb. használata során a minimális távolságtartás biztosítható, azaz a túlszűfolttság elkerülhető legyen. Sok ötlet van, például a lépcsőzetes munkakezdés, a kis távolságok városa – a megnyugtató megoldások még váratnak magukra.

Többet tenni kevesebb pénzből?

Sok innovatív beavatkozást láttunk, amelyek persze sok pénzbe is kerülnek. Hogyan tudják ezeket a városok megfinanszírozni, amikor legtöbbjüknek csökkennek az adóbevételeik és a városi közlekedés is csak a töredékét hozza a jegyárbevételeknek?

Egyelőre kevés a kalkuláció a városi költségvetési problémák nagyságára. Sok város elismeri, hogy akcióik szociális meggyőződésből, de pénzügyileg „ugrás a sötétbe” alapon kerülnek elhatározásra, abban bízva, hogy a kormány majd megsegíti az előbb vagy utóbb fizetéképtelenné váló önkormányzatokat. A legtöbb országban az önkormányzatok közösen lobbiznak a kormánynál nagyobb támogatásért, azt bizonyítva, hogy akcióik alapvetően fontosak a legszegényebbek túlélése és a társadalmi béke fenntartása érdekében. Úgy tűnik, a legtöbb országban joggal bízhatnak ebben – nagyon kevés helyen merül fel ugyanis az, hogy az önkormányzatoktól inkább elvonni kellene pénzt, mint adni nekik.

Nagy válságok idején mind központi, mind helyi szinten erős beavatkozásokot kell tenni a súlyosbodó problémák kezelésére. Az európai tapasztalat azt mutatja, hogy egyes országokban a jóléti rendszer meglehetősen lyukas. Igazán nagy bajok akkor vannak, ha ilyen helyeken kiegészítő helyi beavatkozásokra sincs nagyon lehetőség, mert a helyi önkormányzatoknak egyszerűen nincs pénzüik ilyenekre.

A 2008-as pénzügyi válság idején a kormányok hatalmas adósságokat vállaltak fel, hogy fenntartsák a gazdaságot. A válság lecsengése után a közszférának hosszú ideig semmilyen pénzügyi eszközei nem maradtak, csak a megszorítások következtek. Alapvetően fontos tehát, hogy most, a pénzköltés időszakában hosszabb távon is helyes célokra menjenek a pénzek, és hogy e célok meghatározásában a helyi folyamatokat legjobban ismerő városok is ki tudják venni a részüket.

Ez a cikk európai városokról szól. Az olvasóban nyilván felmerül a magyar helyzettel való összehasonlítás. Ez egy következő cikk témája lehet.

A szerző városkutató, a Budapest Kör tagja

„Londonban több mint 1000 hajléktalannak adtak szállodai szobákat, az egész országban pedig közel 5500 szállodai férőhelyet használnak erre a célra. Becslések szerint az utcán alvók száma ennek az ambiciózus szociális projektnek az eredményeként 90 százalékkal csökkent.”

megadja a logisztikai segítséget is, feltéve, hogy a lakók vállalják a gyerekek napközbeni felügyeletét.

Milánó radikális beavatkozások mellett döntött a biciklis- és gyalogosinfrastruktúra fejlesztésére. 35 kilométernyi utcaszakaszt alakítanak át úgy, hogy járda- és kerékpársáv-szelésítéssel csökkentik az autós forgalom terét a bringások és a gyalogosok javára és 30 km/órás sebességkorlátozást vezetnek be a nagyobb biztonság érdekében. A városi tisztviselők első lépésben azt remélik, hogy ezzel elkerülhető az autóhasználat újjáélédeése, amikor a lakosok visszatérnek a munkahelyükre. A cél tehát megnyerni 2020-at – és csak utána kezdenek gondolkodni azon, hogy a rendelkezések mennyire építhetők be a távlatibb tervekbe.

Brüsszel hasonlóan radikális lépéseket tesz: a teljes belvárosban megnyitja az összes utat a gyalogosok és a biciklisek előtt, ezzel elősegítve a távolságtartást. Az új forgalmi rendben minden járműre 20 kilométer/órás

FOTÓ: BEATA ZAVRIZEL / NURPHOTO VIA AFP

Okosságok kórság idején

Eddig jószerevel csak a háborúk tudták előidézni a történelemben, hogy a tudósok félretegyenek minden mást, és csak egyetlen feladatra koncentrálnak. Az autógyártósorokon most nem fegyverek, hanem lélegeztetőgépek készülnek. A járvány átszorgolta a preferenciákat, a tőzsde a magas fokozatba kapcsolt vakinafejlesztésekre figyel, hatalmas pénzforrások támogatják a megváltozott társadalmi kapcsolatok új megoldásait.

BALASSA TAMÁS

A társadalomban két tévhit él a tudományról. Az egyik szerint a tudomány az emberiség minden problémájára képes választ adni, a másik szerint mindazokért a súlyos gondokért felelős, amelyeket az emberiség felelőtlensége okozott saját magának. Bencze Gyula fizikus, egyetemi tanár gondolata különösen aktuális mostanában, amikor a tudománytól várjuk, hogy visszakaphassuk az életünket. Robert Kargon tudománytörténész a folytatásról úgy érvelt az NBC-nek nemrégiben, hogy az ilyen vészhelyzetek alapvetően felgyorsítják a társadalomban már létező tendenciákat, tovább erősítik azokat, és bizonyos dolgokat gyökeresen megváltoztatnak. A digitális kommunikáció feltétlenül ezek között a gyorsan változó területek között van.

Az egészségipar is soha nem látott lehetőséget kapott az elmúlt hetekben. Az ok nem a befektetők nagyvonalúsága, inkább az életük féltése. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) hivatalos adatbázisa szerint májusig több mint 180 gyógyszer vizsgálata és 101 különböző vakcina fejlesztését jelentették be. Számos cég állt át piacképes gyógyszeripari tevékenységre, így a világszerte mintegy száz telephelyét leállító Bosch is: az újonnan kifejlesztett Covid-19 gyorsteszttel és Vivalytic elemzőkészülékkel szeretnének részt venni a járvány elleni védekezésben. A világjárvány hatásainak enyhítését pályázati forrásokkal segítik a kormányok és a kormányközi szervezetek: a társadalmi érintkezés szabályainak megváltozása számos területen sürgeti a megoldásokat.

Vége a sorállásnak

Az üzletek újrainvitása már az első napon hosszú sorokat eredményezett a svéd bútoráruháznál. Ez a várakozás a járvány előtt még csak kényelmetlen és időrabló volt, manapság már közvetlenül is káros lehet az egészségre. A magyar Linistry virtuális sorbanállás-szolgáltatás fejlesztői négy éve határozták el, hogy az okoseszközök korábban elvárható megoldást keresnek a problémára. Több ezer órnyi kutatás-fejlesztést követően készült el a platform. „Éppen az unióhoz pályáztunk a folytatásra, amikor az Európai Bizottság és az Európai Innovációs Tanács (EIT) meghirdette az #EUvsVirus hackathont. A járvány adott lökést a fejlesztésnek” – mondja Kövesdán Gyula, a Linistry vezérigazgatója.

A kreatív online versenyre a koronavírus-járvány társadalmi hatásainak a kezelésére alkalmas innovációkat vártak. Az üzleti tevékenységek folyamatosságának biztosítását segítő megoldások ka-

tegóriáját a magyar fejlesztők nyerték meg. Megoldásuk az online sorbanállás támogatásával és az üzletekben tartózkodó vásárlók számának nyomon követésével segíti a távolságtartási szabályok betartását. A felhasználóknak csak egy okoseszközre van szükségük, applikációra nincs, mert a Linistry a webben működik. A kereskedelmi egységnek egy weboldalt kell csupán megnyitnia, ettől kezdve a felhasználó az egyéni beállítást követően távolról be tud állni a sorba.

A Linistryt meghívták az EIT május végi Matchathonjára, ahol mentorok kötik össze a fejlesztőket a befektetőkkel és a piaci felhasználókkal. Ez a Linistry számára is fontos, hiszen az alkalmazásuk akkor lesz sikeres, ha minél több kereskedelmi egység használja őket. „Azt tűztük ki célul, hogy egy éven belül 50 millió emberi kontaktuscsökkenéssel támogadjuk a járvány elleni küzdelmet” – mondja

2160

projektet neveztek a páneurópai innovációs versenyre, ahol hat kategória közül kettőt nyert meg magyar csapat.

Kövesdán Gyula. A vezérigazgató hozzáteszi: ezekben a napokban legalább tíz helyen teszik ingyenesen elérhetővé a virtuális sorbanállás-szolgáltatásukat. Folyamatosan tárgyalnak országos hálózattal rendelkező nagyfelhasználókkal, így rövidesen áruházakban, fagyfalozókban, pénzváltókban állhatunk be a sorba otthonról, és csak akkor kell fizikai valónkban is megérkezni, amikor tényleg bemehetünk a dolgozat intézni.

Életrevaló ötletelés

A páneurópai hackathonon nagy magyar siker született: a megméretésre nevezett 2160 projekt hat kategóriája közül kettőt nyert meg hazai pályázó. A Linistry mellett az egyetemistákból álló Team Discover is kiemelt kategóriát nyert: 3D-nyomtatással készült, szenzorokkal ellátott szemüveggel neveztek, amely az egészségügyi dolgozók munkáját segítheti. Az Óbudai Egyetem lélegeztetőgépet fejlesztő kutatócsoportja egy részkivívásban ért el első helyezést. A MassVentil Project tábori körülmények közt is működő, egyszerre több ember lélegeztetését megoldó berendezést hozott létre.

Az egészségipari innovációk nemcsak a fenti pályázaton kaptak kiemelt szerepet. A világjárványra adott válaszként a Közép-európai Kezdeményezés (KEK) is rendkívüli pályázati felhívást tett közzé már a múlt hónapban egészségügyi és távorvoslási, gyógyászati, oktatási, e-tanulási/távoktatási fejlesztések támogatására. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal és az Innovációs és Technológiai Minisztérium Covidea című pályázatára csütörtökig lehetett jelentkezni. Ennek az az érdekessége, hogy egy-

Szymon Chrupczalski lengyel fejlesztő bemutatja, hogyan segít a légszében a 3D nyomtató használatával olcsón előállítható lélegeztetőgép, melynek terveit ingyen elérhetővé is tették az interneten.

szerre ötlet- és startupverseny, tehát magánszemélyek és vállalkozások is pályázhattak. A cél a járványügyi, egészségügyi és társadalmi helyzetben felmerülő új kihívások enyhítése.

A megoldásokat civil felismerésből is sokan keresik. Varga Krisztián informatikus egy olyan egyszerű applikációt alkotott, amelynek segítségével a digitális eszközökön „csempéken lehet látni” a hivatalos koronavírus.gov.hu adatokat. „Azt gondoltam, miért ne tegyem mindenki számára elérhetővé ezeket – indokolt a fejlesztő. Az alkalmazást feltettem a hivatalos Microsoft áruházba, mert ezt láttam a terjesztés legegyszerűbb és legmegbízhatóbb módjának. Gondolkodom statisztikai adatok és grafikonok megjelenítésén is, a világ és más országok adatait is közzétéve, esetleg érzékeltetve, milyen veszélyes dolog az exponenciális görbe, ha nem vigyázunk.” Varga azt is vizsgálja, hogy egyéb fertőzéssel összefüggő megelőzési tippeket is megjelenítsen a program a felületén, de ezt elvetette, mert nem látta a program feladatá-

Svájci katonák tesztelik azt a telefonos applikációt, amely megmutatja, hogy találkozhattak-e koronavírus-sal fertőzött emberekkel.

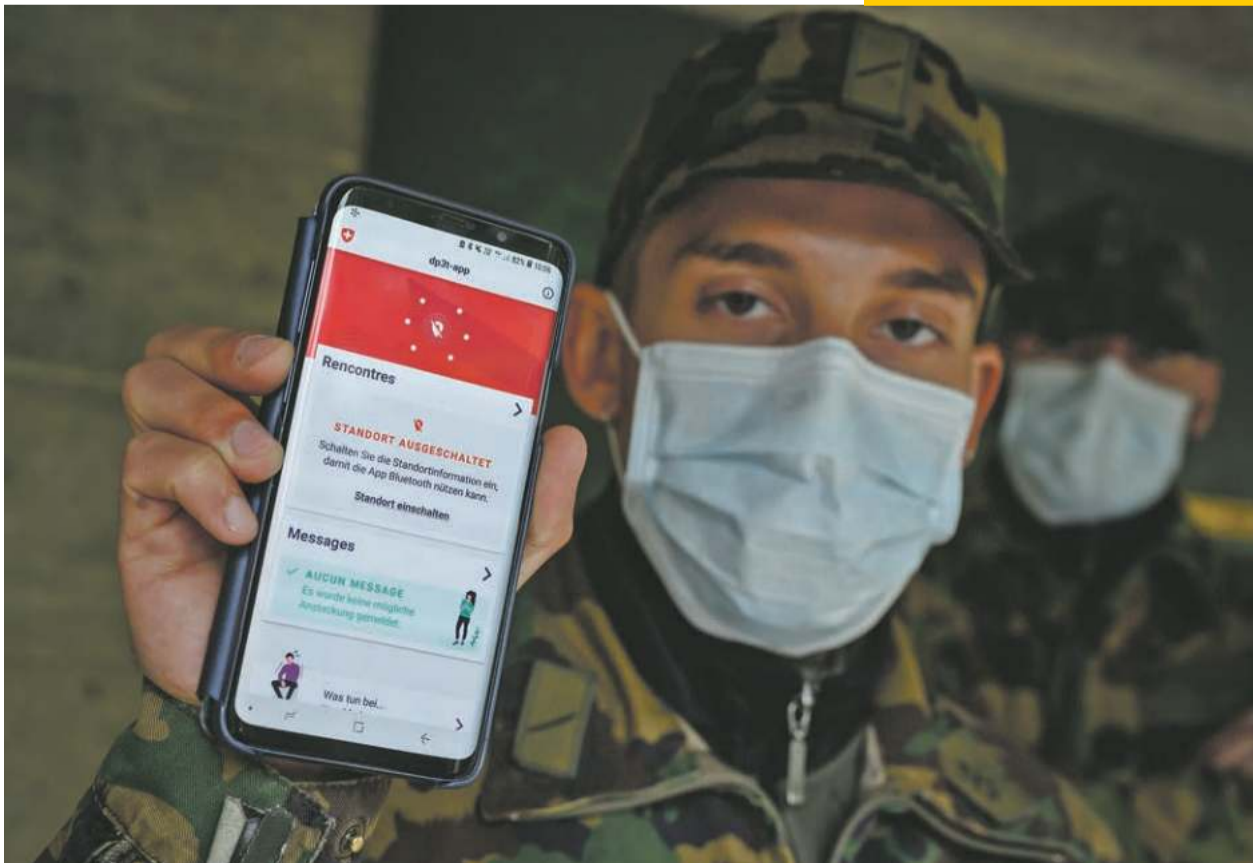
nak, se felelősségének az ilyen jellegű tájékoztatást. Egy egyszerű, statisztikát, hivatalos tényeket követő és adatmegjelenítő applikációt akart csak létrehozni.

„Parkolás” app-pal

A koronavírus-járvány tetőzése utánra készül a Fővárosi Önkormányzat is egy alkalmazással, írta a közösségi portálon nemrég Kerpel-Fronius Gábor főpolgármester-helyettes. Az applikációval arra az égető fővárosi problémára keresnek megoldást, hogy a zöldterületeken ne alakuljon ki tömeg. Ezért egy olyan okosmegoldáson dolgoznak, amely lehetővé teszi a Budapesten zöldterületet keresők számára, hogy idősavót foglaljanak. Véleménye szerint a parkok újrainvitására csak szemléltetés után lesz lehetőség. „Ne úgy fogjuk fel, hogy egy park vagy egy zöldterület vagy nyitva van, vagy zárva, hanem úgy, hogy egy-egy zöldterület bizonyos számú látogató számára nyitva áll” – írta a főpolgármester-helyettes. Az új alkalmazással a tervek szerint indulás előtt, a napja tervezésekor mindenki láthatná, hogy hova érdemes és hova nem menni a többiek szándékai alapján.

JÁRVÁNY: ÖTÖDÉVEL TÖBB A SZABADALOM

Mintegy 20 százalékkal nőtt a szabaddalmi bejelentések száma az első negyedéves adatok alapján a tavalyi év hasonló időszakához képest, tájékoztatott a Népszava kérdésére a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH). A megnövekedett bejelentési szám nagyjából kétharmada köthető a járványhoz. A pontos részletekről a nemzetközi jogszabályok kötöttségei miatt nem tájékoztathattak, hiszen a bejelentést követő időszakban garátniuk kell, hogy a szabadalmaztatás tárgyáról nem kerül ki információ a hivataltól. Ebben az időszakban garátniuk kell, hogy a szabadalmaztatás tárgyáról nem kerül ki információ a hivataltól. Ebben az időszakban garátniuk kell, hogy a szabadalmaztatás tárgyáról nem kerül ki információ a hivataltól. Ebben az időszakban garátniuk kell, hogy a szabadalmaztatás tárgyáról nem kerül ki információ a hivataltól.

Budapestiek akartak bejutni Magyarországra!

FÖLD S. PÉTER

Sajtótájékoztatón mutatták be azt a Budapestről induló 134 alagutat, melyek túlsó vége valamelyik magyarországi üdülőhelyen, jellemzően Siófokon vagy a Balaton északi partján található. Mint az illetékesek elmondták, véletlenül fedezték fel ezeket az alagutakat, bár már régóta sejtették, hogy számos budapesti illegális módon kíván bejutni Magyarország területére.

A nyilatkozó, akinek a nevét tíz évre titkosították, azt is elmondta, hogy néhány vidékre igyekvő budapestit elfogtak és meghallgatásuk haladéktalanul megkezdődött. A vallomásaikból kiderült, hogy a legtöbben a kellemesebb körülmények – vízpart, levegő stb. – miatt vágtak neki a kockázatos és fárasztó útnak, és azért vállalták a veszélyt, valamint az ezzel járó nem kis anyagi kockázatot, hogy otthagyhassák szülőföldjüket, Budapestet. Vannak közöttük olyanok is, akiket korábban megvásárolt építményeik – ahogy ők mondták: ingatlanjaik – vártak, mások úgy tervezték, hogy hotelekben, kempingekben, vagy rokonoknál, ismerősöknél húzzák meg magukat.

Hogy miként tudták ezeket a hosszú alagutakat észrevétlenül kivitelezni, az egyelőre még az illetékesek számára is talány. Gyaníthatóan segítők lehetnek, olyan nem budapestiek, akik Soros György kottájából játszanak, és fizetett zsoldosként idegen érdekeket képviselnek.

Ezek az alagutak egyébként többnyire Budapest határából indulnak, a legtöbbit az M7-es be-, illetve kivezető szakaszán találták, de volt olyan is, amelyik északkeleti irányba, a Mátra hegység felé vezetett és valamelyik hegyvidéki település kocsmájának udvarán volt a végállomása.

A sajtótájékoztatót azt is elmondták, hogy a jó idő beköszöntével várhatóan élenköltni fog a Magyarországra bejutni szándékozó budapestiek száma. Már most is érzékelhető, hogy a főváros belső kerületeiben készülnek valamire, így például Terézvárosban és Erzsébetvárosban több alkalommal is különös viselkedéseket, gyanús magatartásokat, valamint mozgásokat is észleltek. Vannak, akik hamis lakcímkártyákkal segítik a tulajdonukat illegálisan megközelíteni akaró budapestieket.

Az illegálisan Magyarországra lépő budapestiek felderítését nagyban nehezíti, hogy amennyiben sikerül átjutniuk a főváros határára, onnantól már szinte lehetetlen megkülönböztetni őket a nem budapesti, ennél fogva Magyarország területén legálisan tartózkodó magyar lakosságtól. Ránézésre ugyanis teljesen ugyanolyanok, mint a nem budapestiek, minden fővárosi kiválóan beszél magyarul, sőt vannak, akik megtévesztésül még a vidéken élő magyaroknál is jobban elsajátították anyanyelvüket.

Az illetékesek kéri az illegálisan vidéken tartózkodó budapestiekkel találkozó helyi lakosságot, hogy ne próbálják feltartóztatni őket. Látszólag ugyan nem agresszívek, de láttunk mi már karón varjút, vagyis, minden megtörténhet, és azt is tudjuk, hogyha a színpadra bevisznek egy pisztolyt, az előbb vagy utóbb biztosan elsül. Arról még nincs döntés, hogy épül-e kerítés Budapest köré, mert bár lenne rá igény, a jelenlegi gazdasági helyzetben ez túlságosan nagy áldozatot követelne meg a lakosságtól. A rendőri ellenőrzés mindenképpen fokozódik, bár tranzitónak kialakításában nem gondolkodik a határrendészet.

Abban viszont minden honfitársunk biztos lehet, hogy nem leszünk gyarmat, senkit nem hagyunk az út szélén, és egyetlen magyar sincs egyedül. Mindez magyarra fordítva azt jelenti, hogy nem engedünk sem a külföldről, sem a belföldről ránk nehezedő nyomásnak. Csapatunk harcban állnak, ma is hatvan-négymillió maszk érkezett az országba, innen üzenjük mindenkinek, hogy megvédjük Magyarországot.

WEISZ BÉLA RAJZA

Gendertrigger

Alaposan rálépett a Fidesz-KDNP 12 triggerpontja közül kettőre a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló Isztambuli Egyezmény, ezért a parlament kormányparti többsége elutasította a ratifikálását. Nacsa Lőrinc, a KDNP-frakció szóvivője (és bármelyik tetszőleges kormányparti képviselő) azzal érvelt, hogy a dokumentum bevezetné „a romboló genderszempléletet”, és ráerőltetné az országokra a migráció nemi alapon történő biztosítását.

A PINK pszichofinanciális éceszgébereinek javaslata:

Az uniónak címkézni kellene a pénzügyi forrásokat, és pedig egészen konkrétan: rá kellene írni minden egyes petákra a GENDER és a MENEDÉKKÉRŐ szavakat. Így a magyar kormányparti képviselők nem vagy csak elviselhetetlen undorral volnának csak képesek lopni, mint a vízfolyás, és az undortól besárgult tetteseket könnyedén le lehetne fülelni másnap. Aki pedig okosabb, mint Zuckerberg, hamar feltűnne a kincstár körül kétségbeesve keresve a „Jóisten, szerencse, Orbán Viktor” szentháromság bármelyikét.

A hét képe

Óbudai családok zsellérnek öltözve a balatoni berekben

KÉP: ANDY LANDY

Egyeske nőügyei

- Kövér, te írtad föl a táblára ezt a marhaságot?
- Melyiket, tanárnő?
- Tudsz olvasni, Laci fiam? Hát olvasd!
- „Er-köl-csi és men-tá-lis ér-te-lem-ben pe-dig nem minő-sít-he-tő nő-nek az, a-ki nem tel-je-sí-ti a nő-i príncí-pi-u-mot.”
- Igen, Kövér?
- De tanárnő, az Áder megígérte egy parizeres szendvicserért, hogy letörli, amíg én a klotyón vagyok, és hallgat róla, mint a sír.
- Tehát?
- Hát az úgy van, hogy a Kovács azt mondta, az a nők dolga, hogy a női princípiumot beteljesítsék, valakihez tartozzanak, valakinek gyereket szülnének. Nem lehetnek vezető állású nem tudom kik nem t'om hány forintért. Milyen igaz!
- Az nem zavar, Kövér, hogy ez egy középkori feudális gondolat?
- A Lacika „az asszony nem ember” kultúráját vallja, tanárnő!
- Téged most nem kérdeztelek, Tordai!
- Tanárnő, mi azt szeretnénk, ha lányaink az önmegvalósítás legmagasabb minőségének azt tartanák, ha unokákat szülhetnének nekünk. A Varga is azt mondta, hogy ha mindenki a két-három vagy négy gyermekét megszüli, és eleget ad a hazának, ezt követően megvalósíthatja saját magát.
- De Kövér! A szülés szép dolog, a nők tisztelete meg egy másik.
- Kérem tisztelettel, nem másik. A nők a végén még elmennek politikusnak, és bírálják a férfiembert. No, mivel én ez így nem szokás. Én bizony szánalommal tekintenek azokra a képviselőkre, akiknek a személyi száma 2-vel kezdődik, amikor olyan helyzetbe keverik magukat a vita hevében, hogy gyűlölettől eltorzult női arcot lásson az ember férfi létére.
- Hát, Kövér fiam, mit gondolsz, mi lesz így belőled? Ház-mester se egy normális országban.
- Orbán gyerek, ne szotyolázz, te mit gondolsz erről?
- Nőügyekkel nem foglalkozom, tanárnő.

Tilos az Átcsúszás

A Freedom House (FH) jelentése szerint Magyarország 2019-ben átcsúszott a félig szilárd demokráciák sorából a hibrid rezsimek közé. Magyarországot 2015 előtt szilárd demokráciának tekintették. Gulyás Gergely miniszter az e heti kormányinfón úgy kommentált: szerinte az FH kezd átcsúszni „civil szervezetből a politikai aktorok közé”, ráadásul Soros György támogatásával működő szervezetről van szó. Gulyás azt is mondta: „Ahol demokrácia van, ott bárki, következmények nélkül diktatúrát is kiálthat.”

A PINK szerint Batthyány Lajos is szabadon kiálthatott 1849. október 6-án:

„Allez Jäger, éljen a Haza!”*

(*„Rajta, vadászok. Éljen a haza!” – az első miniszterelnök utolsó mondata a golyó általi halál előtt.)

MARABU RAJZA

A hét kérdése meg a nyolcát!

Ha 1,1 milliárdot von el Józsefváros megítélt fejlesztéseitől a kormány, és 15,9 milliárd forintért épít új épületet a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságnak, akkor hány éves az Emírségekből diplomata-útlevelel hazahozott magyar csapatkapitány?